

Tummen upp! Idrott och hälsa Kartläggning åk 3

Använd Tummen upp! för att kartlägga och bedöma elevernas kunskaper i förhållande till kunskapskraven i Lgr 11.

Provlektion

Delta i lekar, spel och idrotter

Följande provlektion är ett utdrag ur läroboken Tummen upp! Idrott och hälsa Kartläggning åk 3. I aktiviteten kartläggs hur eleverna kan *delta* i lekar, spel och idrotter med sikte på kunskapskravet för betyget E i slutet av åk 6: "Eleven kan delta i lekar, spel och idrotter som innefattar sammansatta motoriska grundformer i olika miljöer och varierar och anpassar sina rörelser **till viss del** till aktiviteten.". Lektionen består av:

- Introduktionssida för Lekar, spel och idrotter från läroboken sidan 8
- Aktiviteten *Gäddan lurar i vassen* från läroboken sidan 9
- Kartläggningsmall från läroboken sidan 11
- Bedömningsstöd från läroboken sidan 12
- Framåtsyftande planering från läroboken sidan 13

Så här kan du arbeta med provlektionen

1. Läs igenom introduktionssidan och instruktionen för aktiviteten.
2. Kopiera kartläggningssmallen, så många som du behöver till din elevgrupp.
3. Kartlägg elevernas förmågor och kunskaper under aktivitetens och den ordinarie lektionens gång. Ta ställning till hur eleverna lyssnar, följer regler, växlar roller, samtalar, resonerar och utvecklar idéer. Notera i kartläggningssmallen.
4. Efter lektionen: använd dina noteringar i kartläggningssmallen tillsammans med bedömningsstödet för att bedöma elevernas kunskaper.
5. Planera kommande undervisning och kartläggningstillfällen utifrån tips och råd i avsnittet Framåtsyftande planering.

Varför Tummen upp! Idrott och hälsa Kartläggning åk 3?

I och med att det inte finns några kunskapskrav i idrott och hälsa för åk 3 finns ett behov av att säkerställa att eleverna är på god väg att nå kunskapskraven i ämnet för årskurs 6. Här fyller Tummen upp! Idrott och hälsa Kartläggning åk 3 en stor funktion, då föreslagna aktiviteter och bedömningsstöd utgår från kunskapskraven för betyget E i slutet av åk 6 – men tar fasta på att eleverna behöver delmål och avstämning för att nå dit.

Varje avsnitt i boken fångar upp ett område i ämnet idrott och hälsa som eleverna med hjälp av det centrala innehållet ges möjlighet att utveckla utifrån var och ens olika förmågor.

Vid kartläggning och bedömning redan i åk 3 öppnas därmed möjligheten att arbeta framåtsyftande – med elevdelaktighet och formativ bedömning – och möjligheterna att minst nå kunskapskravet för betyget E i slutet av åk 6 ökar.

Tummen upp! Idrott och hälsa Kartläggning åk 3 kan du använda tillsammans med elev och föräldrar för att samtala kring elevens individuella utvecklingsplan i formativ anda:

- Vad är målet?
- Var är eleven?
- Hur gör vi för att nå målet och slutligen kunskapskraven i slutet av åk 6?

Lekar, spel och idrotter

Kunskapskrav för betyget E i slutet av år 6

Eleven kan delta i lekar, spel och idrotter som innefattar sammansatta motoriska grundformer i olika miljöer och varierar och anpassar sina rörelser till viss del till aktiviteten.

Förmågor att utveckla

- röra sig allsidigt i olika fysiska sammanhang

Centralt innehåll i årskurs 1–3

Rörelse

- Grovmotoriska grundformer, till exempel springa, hoppa och klättra. Deras sammansatta former i redskapsövningar, lekar, danser och rörelser till musik, såväl inomhus som utomhus.
- Enkla lekar och danser och deras regler.

Kartläggning och bedömning utifrån kunskapskrav som prövas

I detta avsnitt kartlägger och bedömer vi hur eleven kan delta, variera och anpassa sina rörelser i olika lekar, spel och idrotter. Vi har valt att dela upp kartläggningen i följande moment:

1. Delta i lekar, spel och idrotter
2. Variera sina rörelser till aktiviteten
3. Anpassa sina rörelser till aktiviteten

Aktiviteter under perioden

Delta i lekar, spel och idrotter

HT: Gäddan lurar i vassen

VT: Brännboll med vakt

Variera sina rörelser till aktiviteten

HT: Redskapsstationer

VT: Hinderbana

Anpassa sina rörelser till aktiviteten

HT: Kast med vad du vill

VT: Strumpfotboll

Tummen upp! Idrott och hälsa Kartläggning år 3 Elevhäfte

I elevhäftet finns teoretiska kartläggningsövningar kopplade till detta kunskapskrav.

Gäddan lurar i vassen

Här får du möjlighet att kartlägga och bedöma i vilken utsträckning eleven kan *delta* i aktiviteten.

Plats

idrottssal eller annat större område, till exempel gräsmatta avgränsad med koner, cirka 5x10 meter

Så här går det till

1. Dela in eleverna i par, varav ett par är kullare och kallas Gäddan.
2. Alla par ställer sig armkrok längs ena kortsidan av hallen/planen, vilket är frizon.
3. Gäddan, som också håller armkrok, är i starten placerad mitt på planen.
4. När Gäddan ropar ”Gäddan kommer!” försöker alla springa så fort de kan till motsatta kortsidan utan att bli kullade.
5. De par som blir kullade av Gäddan måste stanna på exakt den plats de blir kullade på och blir då Sjögräs, fortfarande i armkrok.
6. Gäddan placerar sig i mitten igen och ropar ”Gäddan kommer!”.
7. Sjögräsen hjälper nu Gäddan att kulla. Men Sjögräs får bara kulla med hjälp av armarna – inte röra på benen.
8. Paren som inte är kullade är tvungna att försöka springa förbi både Sjögräs och Gäddan utan att bli kullade.
9. Sista paret kvar blir Gädda i nästa omgång.

Regler

- Alla par måste hålla armkrok hela tiden, även Gäddan.
- Bara Gäddan får röra på benen och kulla.
- Sjögräs får kulla, men måste stå still på samma ställe hela tiden.
- Frizoner är endast kortsidorna av hallen/planen.

FÖRSLAG PÅ FRÅGOR FÖR ELEVDELAKTIGHET

Vad händer med leken om man inte deltar?
Hur kullar man på ett bra sätt?
Kan vi ändra reglerna så att leken blir bättre?

KOPIERING FÖRBJUDEN, SE SIDAN 2.

Eleven kan delta i lekar, spel och idrotter som innefattar sammansatta motoriska grundformer i olika miljöer och varierar och anpassar sina rörelser till viss del till aktiviteten.

Delta i lekar, spel och idrotter

9

Bedömningsstöd

Eleven kan delta i lekar, spel och idrotter som innefattar sammansatta motoriska grundformer i olika miljöer och varierar och anpassar sina rörelser till viss del till aktiviteten.		
Otillräckliga kunskaper	Godtagbara kunskaper	Mer än godtagbara kunskaper
ELEVEXEMPEL 1	ELEVEXEMPEL 2	ELEVEXEMPEL 3
Eleven står vid sidan om. Eleven vill inte hålla i kamraterna. Eleven är hårdhänt då den kullar. Eleven blir arg eller avviker när den blir kullad. Eleven vill inte följa reglerna, bara sina egna.	Eleven lyssnar till och praktiserar reglerna. Eleven samtalar om regler och förutsättningar för aktiviteterna. Eleven kan växla roll och uppgift då den exempelvis blir kullad.	Eleven visar fler och mer utvecklade förmågor liknande elevexempel 2. Eleven uppmuntrar sina kamrater. Eleven utvecklar egna idéer och ger förslag till hur vissa förutsättningar kan förbättra aktiviteten.
KOMMENTAR	KOMMENTAR	KOMMENTAR
Eleven visar på svårigheter att tro på sig själv och sin egen insats i leken/aktiviteten. Eleven visar på svårigheter att hantera kroppskontakt. Eleven visar på svårigheter att ta emot och följa gemensamma regler.	Eleven visar på förmåga att kunna ta emot och följa regler i lekar. Eleven visar på förmåga att se eget handlande påverkar aktiviteterna. Eleven visar på förmåga att kunna växla roll i leken.	Eleven visar på förmåga att kunna ta emot instruktioner och följa regler i lekar. Eleven visar på fler förmågor att med sig själv som redskap kunna förbättra aktiviteterna både för sig själv och andra. Eleven visar på fler förmågor att kunna växla roller. Eleven visar på förmåga att observera och ta hänsyn till kamraternas prestationer, i sitt egna agerande.
UTVECKLINGSINRIKTNING	UTVECKLINGSINRIKTNING	UTVECKLINGSINRIKTNING
Att utveckla och stärka sin självkänsla. Att utveckla sin förmåga att möta taktil kontakt med andra. Att utveckla sin förmåga att samspela och följa regler i leken.	Att i större utsträckning ta hänsyn till kamraternas fysiska förmåga för att aktiviteterna ska fungera bättre.	Att själv kunna ge förslag till regler och innehåll som gör det möjligt för alla att delta aktivt. Använda sig själv och sin fysiska förmåga för att andra kamrater ska kunna lyckas i aktiviteten.

Framåtsyftande planering

Förslag på utvecklingsinriktning för elever med otillräckliga kunskaper i momentet att *delta* i lekar, spel och idrotter.

Tänk på

Detta kan vara en elev som blir osäker när den möter oförberedda situationer. Reaktionen blir då lätt vaksamhet och/eller motstånd.

Mycket kan motverkas enbart genom att informera eleven om upplägg och innehåll i förväg. Kanske kan eleven få veta var den ska sitta eller vilka kamrater den kommer att vara i par eller på lag med.

Tips på övningar och aktiviteter

Vi gör en lek

Detta kan vara ett bra sätt att få eleverna engagerade och känna sig delaktiga i de olika uppläggen och reglerna.

Man kan utgå från en för eleven redan känd lek (t.ex. *Bro bro breja* eller *Björnen sover*). Låt eleverna bli delaktiga genom att utgå från följande frågor:

- Vad är bra med denna lek?
- Vad är mindre bra med denna lek?
- Hur kan man förändra reglerna så den blir bättre/roligare/mer spännande?

Låt därefter eleverna pröva den ”nya” leken. Utvärdera tillsammans efter provning och gör eventuella förändringar.

Massagetåg

Massage gynnar de allra flesta elever och skapar en mysig stämning i början eller slutet av ett idrottspass. Prata med eleverna om hur man gör när man rör vid en annan person.

Låt eleverna ”smyga in” vartefter de har klätt om till lektionen och bygga på som ett tåg efter varandra, där man ger massage på den framför. Det går lika bra att jobba två och två.

Ta hjälp av olika massagesagor för att göra det roligt och omväxlande.

Längst bak i boken finns förslag på en massagesaga samt ansiktsmassage.

Jag ser dig

Elever med låg självkänsla har stort behov av bekräftelse, men ofta blir bekräftelsen kopplat till en viss prestation.

Du som lärare kan arbeta med andra typer av förstärkning och även göra detta till ett sätt för eleverna att uppmärksamma sig själv och andra. Utgå gärna från dessa uttryck och frågeställningar:

- Vad trevligt/kul att du är här idag!
- Jag såg att du provade övningen!
- Har du något förslag på lek/övning till nästa gång?
- På vilket sätt kan du göra denna övning?
- Vad tycker du om det här?

Undvik tillrättavisning med negativa ord. Vänd t.ex. frasen ”Du får inte göra så.” till ”För att du och kompisarna ska vara säkra behöver vi göra så här.”

Min/vår dagbok

Tillsammans med eleven/eleverna kan man föra dagbok, både över de kommande momenten under terminen och som en utvärdering efteråt hur det gick. Låt eleven utgå från dessa frågeställningar:

- Vad kommer att hända nästa period/nästa vecka?
- Vilka aktiviteter kommer jag att få pröva?
- Vad behöver jag veta inför de olika aktiviteterna?
- Vem/vilka trivs jag att samarbeta med?
- Hur gick det?